

LNB PRESES APSKATS
12-02-2021

Sagatavoja:
INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU UN SBA NODAĻA
UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS CENTRS

▲ STARp mākslas notikumiem, ko jau patlaban var izstāgt un iepazīt virtuālajā imersīvo ekskursiju platformā <http://immersive.rixc.org>, ir arī nesenā RIXC Mākslas un zinātnes festivāla izstāde *Ekodati*. Attēlā – Elēnas Vitakeres darbs *Pārbau-dits pret* (2015) no šīs izstādes. Tas balies no vīrusiem, mikrobiem, pandēmijām pārvērš par kaut ko skaistu. FOTO – NO RIXC ARHĪVA

Digitāla pastaiga jauno mediju mākslā

Virtuāla mākslas platforma **aicina uz imersīvām ekskursijām**

Diāna Kārkliņa

KAMĒR mākslas pasākumu apmeklēšana klātienē ir ierobežota, jauno mediju kultūras centrs RIXC izveidojis virtuālu mākslas platformu <http://immersive.rixc.org> un aicina ar to iepazīties tuvāk. Rit, 5. februāri, plkst. 13.00–13.40 imersīvā ekskursijā par to vedis mākslinieks un jaunās platforms kurators Raitis Šmits. Interesenti sāi tiešsaistes ekskursijai *Zoom* vidē aicināti pieteikties līdz rītdienas plkst. 10.00, reģistrējoties *Eventbrite* sistēnā (<http://lv/8c3l1>). *Zoom* pieejas saite pirms pasākuma tiks nosūtīta visiem, kas būs reģistrējušies, savukārt ekskursijas tiešraidei varēs sekot līdzi *Youtube*.

Pasākumā Raitis Šmits pa-

stāstīs plašāk, kādus mākslas darbus, izstādes un kādas iepriekšas un sadalas piedāvājaunā virtuālā mākslas platforma, kas interneta un mobilā telefona lietotājus turpmāk vedis dažādās imersīvās ekskursijās. Būs iespēja doties digitālā pastaigā, apmeklējot gan RIXC galerijas, gan RIXC mākslas un zinātnes festivālu izstādes, noskaņoties videointervijas ar izstāžu un rezidentu māksliniekiem, izstāgt kuratoru vadītas 360 grādu videotūres pa izstādēm un digitāli pieredzēt arī citus RIXC pasākumus un projektus. Platformā varēs ierast jaunradītu mākslas darbu multimedijālās versijas tiešsaistē, kā arī līdz šim radito mākslas darbu, izstāžu un pasākumu video un foto dokumentāciju un arhīvu.

Kā stāsta RIXC pārstāvē, māksliniece un kuratore Rasa Šmite, imersīvo ekskursiju platformas mērķis, nemot vērā nestabilo situāciju ar Covid-19 pandemijas ierobežojumiem, ir nodrošināt radošā procesa nepārtrauktību un padarīt laikmetīgo mediju mākslas aktuālo saturu jaunākās izstādes, jaunus un esošus mākslas darbus, performance pārnirzādes u. tml.) pieejamu plašakai sabiedrībai.

Ierastās kultūras centru mājaslapas piedāvā galvenokārt informāciju par pasākumiem un to norisi, savukārt <http://immersive.rixc.org> dos iespēju mākslas pasākumus attālināti apmeklēt, kā arī iesaistīties dialogā ar māksliniekiem un izstāžu kuratoriem, izmantojot so-

cīlos mediju un gūstot padziļinātāku ieskatu jaunrades procesā. Platforma arī centīsies attīstīt daudzšķautaināku laikmetīgo mediju mākslas darbu pieredzējumu.

Jau patlaban <http://immersive.rixc.org> var izstāgt un iepazīt RIXC Mākslas un zinātnes festivāla izstādi *Eko-dati*, kas pēri rudeni bija skatāma Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, tāpat ielūkoties vairākās RIXC galerijas ekspozīcijās: Rasas un Raita Šmitu imersīvajā instalācijā *Atmosfēriskais mežs*, Kristīnes Krauzes-Sluckas izstādē *Orgatopija* un Lidijas Zaneri-pas izstādē *Rolis*. Platforma lauj gūt ieskatu arī tiešsaistes simpozijā *Sensorijs*, RIXC Tīkla mākslas antoloģijā un RIXC mākslas rezidencēs.●

Sācies "Kilograms kultūras 2020" fināla balsojums

Skatītāji un klausītāji
aicināti izvēlēties savus
2020. gada iecienītākos
kultūras notikumus deviņās
kategorijās. Balsot iespē-
jams vietnē <http://kgkulturas.lsm.lv> līdz 10. februāra
pl. 23.59.

Žūrijas pārstāvē, LTV
Kultūras raidījumu redak-
cijā vadītāja Ieva Rozentāle
atziņē, ka, raugoties uz fi-
nāla balsojuma sarakstu, var
diezgan precizi izsekot situā-
ciju kultūras nozarē 2020.
gadā. "Mums ir tiešsaistes no-
tikumi no pandēmijas pirma
viļņa un optimistiski vas-
aras notikumi, kas varēja da-
lēji notikt klātienē. Ir tikai
dažas filmas, kā nozarei
ari nācas mainīt savus plā-
nus; ir vēsturiski notikumi,
kas varēja notikt tikai pandē-
mijas apstākļos un darbi, kas
cita laikā nebūtu tapuši. Man
šķiet, ka šis finālistu saraksts
joti labi ilustrē visu, ko kultū-
ras nozare piedzīvoja un pār-
dzīvoja pērn," pauž Ieva Ro-
zentāle.

Fināla balsojumā piedalās:

Kategorija "Mūzika":

- Raimonda Paula solo koncerts. 13. aprīlis, koncertzāla "Vens pats studijā" koncerts Latvijas Radio 1. studijā, kļaušams radio tiešraide un skātītās tēlsaitēs.
- Jūrmalas festivāla koncerts "Veltijums Marismanam". 29. jūlijā, Dzintaru koncertzālē, LNSO, soliste Kristīne Balanais, dir. A. Poga.
- Raimonda Paula un Ivetas Apkalnas koncerts ērgļimuzikas festivālā "ORGANISMI 2020". 24. novembrī, Latgales vēstniecība "Gors", LNSO, dir. J. Stafeckis.

Kategorija "Kino":

- "Pilsēta pie upes". Spēlfilma, rež. V. Kairijs. Filmu studija "Ego Media".
- "Mans milākais kārt". Animēts dokumentālais stāsts, rež. I. Burkovska-Jakobsena. Studija "Ego Media" un "Bīrost Film" (Norveģija).

Kategorija "Teātris":

- Aspazijas "Zalkša līgava". Jaunais Rīgas teātris, rež. I. Tropa.
- Timeklā izrāde "Izraas konference". Rež. E. Šepkovs.
- M. Lermontova "Dēmōns". Liepājas teātris, rež. V. Meikšāns.

Kategorija "Vizuālā māksla":

- Ginta Gabrīna papildinātās projekts "Jūnās teritorijas. Pavašris, 2020, LV". Digitālās skulptūras apskatāmas visā Latvijā, viedierīces lejuplādejot lietotni "SAN".
- Skulptūra Braden izstāde "Samsāra". Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs, kur. L. Bužinska.

- Ligas Purmāles personālizātāde "Tēpat tuvumā". Galerija "Daugava", kur. A. Treja.

Kategorija "Literatūra":

- Jāņa Joneva stāstu krājums "Tīgeris". Apgāds "Dienas Grāmata".
- Paula Bankovska romāns "Pasaules vēsture". Izdevniecība "Dienas Grāmata".
- Ingās Gailes romāns "Rakstītāja". Izdevniecība "Dienas Grāmata".

Kategorija "Mārtojums":

- Latvēju skatuviskās dejas zelta fonda. Latvijas Nacionālais kultūras centrs.
- Ēvi Upeniečes 95. jubilejas izstāde "Zēmes meita". Mākslas telja "Aminon", kur. M. Rozenbergs.
- Latvēju lietūkās mākslas un dizaina pamattīmekļa Jūlija Madēniķa 150 gadu ju-
bieļai veltīta izstāde "Madēniķa stilis". Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs, kur. R. Rinka.

Kategorija "Pārsteigums":

- Projekts "Pandēmijas dienasgrāmata". Interneta zīmāis "Punctum" un LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts.
- Koncertzāle "Latvija" 1 gada jubilejas koncerts—performance "Viens". Koncert-
zāle "Latvija", radiošās konceptcijas autori Krīsta un Reinis Drudzīši, dir. A. Meri.

- Filmizāde "Kino un mēs". Rež. M. Kaža, studijas "Fenixfilm".

Kategorija "Notikums":

- Dzēmmas Skulmes darbu izstādes "Dzēm-
ma Skulme. Saruna ar laiku" un "Dzēmema
Skulme. Vinas glezniecība". Mākslas stacī-
ja "Dubulti" un Latvijas Nacionālais māk-
slas muzejs, kur. I. Šteinane.

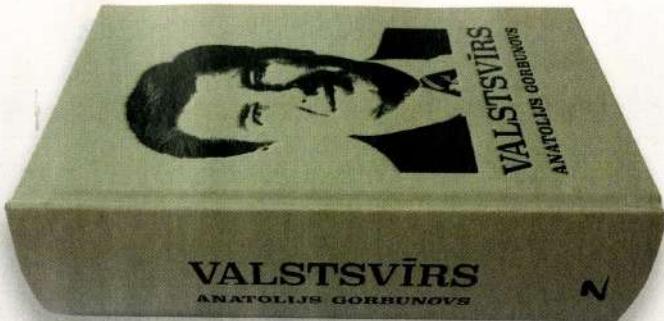
- Eksploatācija nodota Mežaparka Lielā es-
trāde (pabeigtī pirmās kārtas rekonstruk-
cijas darbi). Rīgas domes īpašuma departa-
ments, pilnabiedrība "LNK, RERE", Jura
Pogas un Austra Mallīša arhitektu biroji.

- Starptautiskais jaunu teātra festivāls
"Homo Novus 2020". Latvijas Jaunā teātra
institūts, kur. G. Laičina.

Kategorija "Mana kultūrveta":

- Alūksnes mužas parks (Vidzeme)
- Liepājas teātrs (Kurzeme)
- Lūznavas muža (Latgale)
- "Sansusi" rezidentūru centrā "Suseja"
(Zemgale)
- Latvijas Nacionālā bibliotēka (Riga)

"Kilograms kultūras
2020" apbalvošanas ceremoni-
ja notiks 27. februāri LTV1
un Replay.lv tiešraide.

Ja Gorbunovs būtu bijis Lukašenko

Grāmata Valstsvīrs – pārejas laika Latvijas prezidenta *de facto* portretējums

APJOMA un svara ziņā Ilzes Būmanes un Kārinas Pētersones grāmata par Anatoliju Gorbunovu *Valstsvīrs* daudz neatpaliek no vēl iespaidīgāka, pirms pāris gadiem *Latvijas Vēstnesa* apgādā iznākušā Egila Levita folianta *Valstsgrība*. Pārnestā nozīmē – divi «kiegļi», ko pašreizējais Valsts prezidents un pārejas laika Latvijas prezidents *de facto* likuši atjaunotā valstiskuma pamatos.

Ciņā par Latvijas neatkarības atgūšanu pagājušā gadā simta nogale svarīgs bija gan Pasauļes Brīvo latviešu apvienības un Latvijas Tautas frontes (LTF) juridiskā padomnieka Levita kaldinātais valsts atjaunošanas plāns un idejas, ko piepildīja LTF, gan toreizējā Latvijas PSR Augstākās Padomes, bet vēlāk jau Latvijas Republikas Augstākās Padomes priekšsēdētāja Anatolija Gorbunova personība. Tās pārtapšanai no pēckara okupācijas apstākļos auguša Latgales puišēla par brīvību atgūstošas un atguvušas Latvijas valstsvīru, krietnu Mārupes latvieti, autores sekojušas ar sajūsmu. Jāpiekrit arī Jānim Peteram,

Recenzijas
autors —
Dainis Īvāns,
LTF pirmais
priekšsēdētājs

ka pārejas laikā, kad aiz katra stūra glūnēja nāve un valsti vadit bija daudz grūtāk nekā tagad, Gorbunovs to pa veica godam.

PORTRETA VEIDOŠANA

Gorbunova portretēšanā izmantotas dažādu gadu intervjus prese. Augstākās Padomes un tās Tautas frontes frakcijas sēžu stenogrammas, gandrīz vai pussimta laikabiedru viedokļi un atmīnas. Uzteicama fotogrāfiju atlase, personu atšifrējums un paraksti. Jā, 116. lpp. fotoparastā ir neprecizitāte – kompartijas cekas 2. sekretārs, VDK kurators Vitālijs Sobojevs nodevēts par Jāni Oherinu. Tieši uz Sobojevu un viņa domubiedriem attiecināms 142. lpp. lasāmais PSRS «pārbūves arhitekta» Aleksandra

Jakovjeva brīdinājums Gorbunovam: «Zini, Anatolij, tevi šeit (LKP CK aprindās – aut.) nemil.»

Bet cita veida alošanās ielavījusies stāstījumā par Jāni Škaparu, kuru atlaida no laikraksta *Literatūra un Māksla* galvenā redakto-ra amata laikā, kad Gorbunovs bija ideoloģiskais sekretārs. Nevis jaunieceltais redaktors Andris Sproģis, bet gan viņa prombūtnes

laikā Viktors Avotiņš deva jajo gaismu lielai sabiedrisku rezonansai izraisījušā raksta *Par Daugavas likteni domājot* publicēšanai. Saprotams, šo notikumu atainojums grāmatā *Valsts vīrs* nesakrit ar Škapara dienasgrāmatu apkopojumā *Barjerskrējens II* izlasāmo. Taču ši un varbūt arī citu no dažādām pozīcijām un dažādu notikumu dalībnieku redzējumu atšķirības ir labs iegansts nopietniem akadēmiskiem pētījumiem par mūsu nesenos pagātni.

EMOCIONĀLĀ VĒRTĪBA

Grāmatai *Valsts vīrs* ir sava neaizstājama dokumentālā un emocionālā vērtība. Īpaši interesanti man šķita Gorbunova bijušās palīdzes Kārinas Pētersones redzējumi brižos, kad valsts vīru nav vērojuši citi kolēģi vai žurnālisti, piemēram, Latvijas starptautiskās atzišanas maratonā pēc neatkarības *de facto* sasniegšanas un viņa ministra darba gados. Taču es būtu atteicies no aprakstāmā varoņa meklējumus un rīcību «attaisnojošiem» komentāriem pie izmantotajām laikraksta *Diena* un žurnāla *Ir* nebūt ne kompli-

mentārajām intervijām. Gorbunovs uz neēriem jautājumiem godīgi un pārliecinoši spējis atbildēt pats.

Līdzautorēm izdevies savit saistošā stāstā dažādos avotos smeltus protokolu, atmiņu, runu fragmentus un pretrunas, kā arī Jāņa Streiča esejas par Gorbunovu. Sniegta atbilde arī uz vēlākos gados līdz apnikumam uzdotu jautājumu, kāpēc pēc 1990. gada marta un aprīļa parlamenta vēlēšanām, pēc 4. maija neatkarības balsojuma par Augstākās Padomes

priekšsēdētāju nekļuva Tautas frontes priekšsēdētājs Ļvāns, bet gan bijušais Komunistiskās partijas sekretārs Gorbunovs? Kāpēc uzreiz nenotika radikāla «veco kadru» nomaiņa, kā to ieteica Vācijas tautietis un tautfrontietis Egils Levits?

KĀPĒC TOMĒR GORBUNOVS?

Grāmatā pietiekami skaidri aprādīts, ka koloniālā sistēma Latvijā īpaši neatšķirās no pašreizējā Baltkrievijas režima, ko no Putina uztur Krievijas šovinisms un isteno baltkrievu kolaboracionisti savā tiesās, valsts iestādēs, *OMON* vienībās un milicijā. Mums paveicās.

Norietošās Latvijas PSR Augstākās Padomes priekšsēdētājs nebija Lukašenko. Tāds nebija LPSR Ministru Padomes priekšsēdētājs Vilnis Bresis un viņa vietnieks Alfrēds Čepānis. Arī ne kompartijas pirmais sekretārs Jānis Vagrīs, kurš LTF dibināšanas manifestācijā izrunājās pavīsam nekomunistiski: «Latviešu tautai neko jaunu neesmu darijis un nedarišu!» Pat VDK priekšsēdis Edmunds Johansons ištī neturpināja prieķsteču kursu. Latvijas PSR milicijā lojalitāte un nelojalitāte brīvai Latvijai bija puse uz pusi.

Grozies, kā gribi, vietvaras virsotnē nokļuvušo tautiešu vairākums gan vēlējās, gan spēja nostāties tautas pusē un mainīties. Lai arī Tautas fronte uz jauniegūtajiem sabiedrotajiem šad tad raudzījās ar aizdomām, kā acīgi atklājusi Kārina Pētersone, daudzu no viņiem, jo sevišķi Gorbunova apdomīgums, vīrišķigums un diplomātā spējas mums deva vienreizējo iespēju konfliktā ar milzu impēriju, pret Rīgas *OMON* lodēm, pret PSRS armiju noiet pa naža asmeni līdz brīvībai. Gorbunova personība vienoja savējos un mainījā neatkarības pretinieku skaitu.

Kārina Pētersone, Ilze Būmane. *Valsts vīrs Anatolijs Gorbunovs*. Izdevniecība Zvaigzne ABC. Pieejama e-grāmata. Apgāda cena 35 €.

Grāmatai ir sava neaizstājama dokumentālā un emocionālā vērtība

Gatavs aizveramo grāmatnīcu saraksts

AIJA KAUKULE

Grāmatu izdevēji un tīrtotāji ceļ trausmi – grāmatnīcu slēgšana un neziņa par to nākotni nenozīmē tikai tīrtotāju pelņas samazināšanos. Grāmatu tirdzniecības aizliegums klātienē un līdz ar to arī grāmatu aprites trūkums, iespējams, neatgriezeniski ieteikmē dzīlakus processus – jaunas literatūras izdošanu latviešu valodā, kā arī lasīšanas ieraduma zaudēšanu digitālu iespēju priekšā. Situāciju "Kultūrzīmēm" komentē grāmatniecības nozares pārstāvji.

lekritienus nevaram pieļaut

RENĀTE PUNKA, Latvijas Grāmatdevēju asociācijas valdes priekšsēdētāja, "Jāņa Rozes apgāda" izpilddirektore:

"Ceram, ka šonedēļ, pārskator tīrdzniecības ierobežojumus, grāmatnīcas atzīs par jomu, kas var strādat klātienē, jo paturēt tās slēgas uz nenoteiktu laiku, līdz epidemioloģiskie rādītāji sniegs vēlamos skaitlus, nozīmētu izraisīt katastrofu nozarē.

Šobrid signāli no izdevējiem un grāmatu veikaliem ir joti satraucoši. Lielākais grāmatu izdevējs un viens no lielākajiem grāmatnīcu tīkliem (apgāds "Zvaigzne ABC") sāk vērt ciet grāmatnīcas, arī grāmatnīcu tīklā "Jānis Roze" jau ir gatavs aizveramo grāmatnīcu saraksts. Jau šobrid grāmatveikali un izdevniecības ir sapēmušas smagu triecienu – pirmssvētku nedēļa, kad cilvēki parasti iegādājas vairāk grāmatu, kovids glūgi kā Grinčs nozaga mums Ziemassvētkus un grāmatu veikali tika slēgti. Ari janvāris pagāja nenormalā darba režīmā, kad grāmatnīcas klātienē driksteja pirkst tikai atsevišķas preču grupas, bet ne grāmatas, ko drīkst izsniegt, tātai attālināti pirkst, tārāt papildu slodzi nozarē.

Risinājums nav arī grāmatniecības dīkstāve. Grāmatas tāpšanas process ir ilgs, jaunās daudzas izdevniecības norit darbs pie projektiem, kas iznāks tikai rudeni. Ja naudas plūsmas apskuma dēļ apturēsim šos procesus un neko nedarīsim, tad pēc tam, kad visi gribēs atgriezties normālā gultnē, grāmatniecība būs bilstams iekritiens. Ja raujāmies uz grāmatniecības nozarā kā arī veselīgu organismu, kurš, cita starpā, nes val-

stīj nodokļus un nodrošina laikā ir apliecinājies, ka grāmatnīcas nav tā vieta, kur cilvēki joti drūzmetos. Turklat grāmatas ir viens no retajiem kultūras produktiem, kura baudīšana nav saistīta ar pulcēšanas ilgumu, bet gan kvalitatīvā laika vadīšanas līdzeklis, kas palīdz gan dažādot ikdienu, gan piedil veselības sargu ieteikumus, aizpildot laiku ar lasīšanu, lai pašizglītotos vai izklaidētos, tā kā tas ir labi visai sabiedrībai. Es vēlētos, lai mēs legitimi un sakarīgi varētu nodrošināt cilvēkiem šo piedāvājumu, jo acimredzami, ka tā šobrid trūkst."

Aizliegumi tīrtotājiem grāmatas klātienē neuzlabo epidemioloģisko situāciju – man nav zināmi nekādi pētījumi, kas pierādītu, ka tieši grāmatnīcas būtu epidēmijas pēreklis. Visa iepriekšējā gada

Garīgās higijēnas pirmās nepieciešamības prece

ALĪSE NĪGALE, izdevniecības "Liefs un mazs" direktore:

"Kā salīdzinoši mazam izdevējam, kam papildu izdevumus nerada grāmatnīcu un liešķu darbiniekū stāta uzturēšana, mūsu galvenā problema šobrid ir nebeidzamā frustrācija un neizpratne par to, ko varam plānot. Protams, arī mēs piedzīvojam apgrozījuma kritumu, lai gan marts pirmajā pārējās vilni pēc skaitījēm bija pat kritiskās nekā šobrid janvāris. Marta apgrozījuma kritums bija 40 procenti, bet tagad – aptuveni 25 procenti. Lai arī mūsu biroja veikala pārdošana apstājusies vispār un ievērojami, par 89 procentiem, un samazinājusies veikalā pastiņumi, balansā notur trīskārs interneta tīrdzniecības pieaugums. Nav apstājus, kaut samazinājies, arī eksports uz citām valstīm. Uzturēt jaunu grāmatu izdošanas procesu papildu Eiropas fondu finansējums tulkošanas projektiem, cēlām pie tiekšķītēm dažādu valstu fondiem, tāpat iestiebzīmēdam projektus Valsts kultūrapīlī fonda finansējumam. Ja noturēsimies sājā apgrozījuma balansā, izdzīvot ir iespējams. Būtu labi, ja tiku uzlabo-

Alise Nīgale: "Visvairāk šobrid būtu no valsts puses investēt tajā, lai neapstājas izdevēdarbība un autoru radošā darba apmaka, lai vispār tiktu sarakstītas, ilustrētas un tulkootas grāmatas latviešu valodā."

ti šobrid visai neērtīte grāmatnīcu interneta veikalai, kas, protams, prasa grāmati tīrtotājiem papildu resursus, kā arī vērt atgriezties pie jautājuma par PVN samazinājumu vai atcelšanu gan drukātājām, gan, jo ipāši, elektroniskajām grāmatām, kā tas noticis vairākās Eiropas valstīs.

Diskusijā par to, vai grāmatu ir pirmās nepieciešamībi-

bas prece, palieku pie pārliecinājības, ka grāmata ir garīgās higijēnas pirmās nepieciešamības prece jebkuram cilvēkam – pieaugušajam un bērnam. Ja cilvēks dzīvo minimāla režīmā, tad arī minimālas ir viņa spējas emocionāli adekvāti uzvesties un reaģēt, būt iecietīgam, saprototām pret pastāvošo lietu kārtību, kādā tā šobrīd ir. Vītāla nepieciešamība pēc rokā panemamas grāmatas ir tieši pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem – daļa no viņiem, kā liecina nesenā mūsu izdevniecības un LU Pedagoģijas fakultātes pēriedze, diemžēl vairs nezina, no kura grāmata jātāckšķīt.

Vissvarīgāk šobrid būtu no valsts puses investēt tajā, lai neapstājas izdevēdarbība un autoru radošā darba apmaka, lai vispār tiktu sarakstītas, ilustrētas un tulkootas grāmatas latviešu valodā, jo latviešu valoda ir valsts stūrakmens. Ka triju bērnu mamma redzu, ka bērni arvien vairāk ikdienu lieto angļu valodu, jo viss interesants – films, raidījumi, spēles – ir angļu valoda, tāpēc ceram uz aizlieguma atcelšanu jau februāri, un, protams, esam gatavi ievērot un lietot visus drošības rikus.

Pārdošanai grāmatu tīrtotājiem tagad izsniedzam par aptuveni 40 procentiem mazak grāmatu. Ir labi, ka eksiste interneta tīrdzniecība, bet redzam, ka kavējas piegādes, cilvēkiem nepatik, ka par grāmatu jāmaksā vairāk, tas arī kopējā piedāvājumā neļauj ērti atrast meklēto. Grāmatu tiešā pārdošana

Saglabāt lasīšanas ieradumu

EVIJA VEIDE, izdevniecības "Latvijas Mediji" direktore:

"Sobrid nav pamata optimismam – šī ir krize mūsu nozarē. Ieņēmumu kritums ir šausmīgs, arī uzkrājumi vai balansas, ar ko pārziņot tradicionāli tukšāko gada pirmo ceturksni, nav izveidojies – situācija janvāri ir daudz dramatiskāka, nekā tā bija pagājušā gada pavasarī, arī tāpēc, ka visu iepriekšējo gadu esam klībojuši, strādājot nepilnvērtīgi – vēl pirms kritiskās grāmatnīcu slegšanas gada beigās, kas iecirta lielāko robu ieņēmumiem, cilvēki izvairījās apmeklēt tīrdzniecības vietas, baidījās par ienākumiem, izmantoja iespēju lasīt bibliotēkas."

Pārdošanai grāmatu tīrtotājiem tagad izsniedzam par aptuveni 40 procentiem mazak grāmatu. Ir labi, ka eksiste interneta tīrdzniecība, bet redzam, ka kavējas piegādes, cilvēkiem nepatik, ka par grāmatu jāmaksā vairāk, tas arī kopējā piedāvājumā neļauj ērti atrast meklēto. Grāmatu tiešā pārdošana

Noasinojoši un mirdināti

VIIA KILBLOKA, apgāda "Zvaigzne ABC" iepāšniecības direktore:

"Būjām gatavojušies, ka būs grūta gada pirmā puse, arī tam, ka var but smaga epidemioloģiska situācija, taču neesam gatavojušies tam, ka grāmatas iepāšniecības līmeni ar radikālam, išlaicīgām un pamatošām metodēm, bet vienkārši turēs radītājus esošajā līmenī uz dažu ražotāju, tīrtotājiem.

Vija Kilbola: "Ja turpināsies valdības neoloģiskie lēmumi, pusgāda laikā apsvērim četrā grāmatnīcu aizvēršanu."

zinātniskos redaktorus, komitektus, kuri šobrīd ir diskusijās, lai gan cenšāties cilvēkus noturēt. Būs vairāk pāsāidotu, valodas ziņā nekvalitatīvu grāmatu.

Ja šobrīd epidemiologi attīstītu, ka situācija tagad ir kritisca, tad mēs būtu gatavi, ka trīs nedēļas tiek slegti pilnīgi viss, lai gan jau līdz šim esam noasinojuši un mirdināti, un viruss tādējādi tiek ierobežots, bet pēc tam, ievērojot ierobežojumus, visi atsakam strādat."

Evija Veide: "Šajā jūnijā, kad esam spiesti mainīt daudzus ieradumus, nedrīkstētu pakļaut apdraudējumam lasīšanas ieradumu, jo grāmata un lasīšanas tradīcija ir dala no mūsu nacionālajām vērtībām."

šanas tradīcija ir dala no mūsu nacionālajām vērtībām. Tāpēc ir izšķiroši svārīgi saglabāt izdevēju konkurencē pār lasītāju laiku – novājināts izdevējs un neinteresants grāmatas nozīmēs lasītāju zaudēšanu."

ANITA MALDUTE bibliotēkā apkalpo lasītājus ne tikai Vecrundālē, bet nu arī Saulainē.

FOTO – IVARS BOGDANOVS

Soli tuvāk lasītājiem

◆ Pilsrundāles bibliotēkai jauna nodaļa atvērta Saulainē

Saulainē janvārī durvis vērusi jauna Pilsrundāles bibliotēkas nodaļa. Cieša iedzīvotāji bibliotekāros pakalpojumus var saņemt pirmsskolas izglītības iestādes «Mārpuķīte» pirmajā stāvā, kur līdzās atrodas arī ārsta prakse un norēķinu punkts.

RUTA KEIŠA

Pagājušā gada novembrī Rundāles novada domes sēdē deputāti lēma par bibliotēkas Saulaines nodaļas izveidošanu, reorganizējot Pilsrundāles un Vecrundāles bibliotēku. Dome bibliotēkas nodaļas izveidei piešķirusi finansējumu – 767 eiro, informē Kristine Līdaka, Rundāles novada pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste.

Piedāvā dažadus pakalpojumus

Klientus apkalpo Anita Malduute, Vecrundāles bibliotēkas vadītāja. Viņa Saulaines sociālās aprūpes centrā interesentu reizi mēnesī apkalpoja jau kopš 2018. gada. A. Malduute joprojām turpina darbu arī Vecrundāles bibliotēkā. Bibliotēka ir aprikoota ar mēbelēm, datormekaniku, tās sienu jau rotā rūndālietis Ligas Valneres gleznu izstāde. Bibliotēkā ir zona bērniem ar grāmatām un spēlēm. Apmeklētājiem Saulainē tiek piedāvāta daudzveidiga nozaru un bērnu literatūra, dailliteratūra un populārakie žurnāli. Bibliotekārēk palīdz orientēties e-pakalpojumos, ir iespēja kopēt un skenēt interesējošos materiālus, kā arī izmanto bezvadu internetu. Vēlamo grāmatu vai žurnālu var saņemt arī no citas bibliotekas.

Rundāles novada bibliotēkas joprojām bez maksas piedāvā kopēšanu, skenēšanu, «Microsoft Office» programmu pareizu lietošanu, konsultē un palīdz senioriem apgūt e-pakalpojumus, kā arī orientēties digitālajos rikos. Bibliotēkas ir atvērtas, un klientus apkalpo, ievērojot ārkārtējās situācijas noteiktos ierobežojumus un piesardzības pasākumus

BIBLIOTĒKĀ
Saulainē
ieradusies
Kalniņu
ģimene.

FOTO –
A. MALDUTE

valsti, bet tie seniori, kuri līdz bibliotēkai paši nevar atrakt, par iecerētās lasāmielas saņemšanu var vienoties ar bibliotekāru, iepriekš piezvanot.

Grāmatas – arī uz mājām

Par aizvadito mēnesi Saulainē Anita Malduute «Bauskas Dzīvei» pastāstīja: «Bibliotēkas pakalpojumi izvēlētā vieta ir ļoti piemēroti senioriem, kas ir galvene mūsu apmeklētāji un lasītāji. Te iespējams ērti apvienot praktiskas lietas – ārsta apmeklējumu, maksājumu veikšanu – ar grāmatu saņemšanu. Savus lasītājus pazistu, bibliotekārēs darbā esmu kopš 2014. gada. Ja nepieciešams, varu piegādāt grāmatas arī uz mājām, ipaši ziemā, kad vecākiem jaudīm pārvietošanās nav tik droša. Par laikraksta «Bauskas Dzīve» lasīšanu vairāk interesējas vecrundāleši.»

Pilsrundāles bibliotēkas vadītāja Aelita Ramane atzīna, ka ir realizējies jau pirms vairākiem gadiem novada attīstības plāna

ierakstītais projekts, un tas ir vēl viens solis tuvāk Rundāles novada iedzīvotājiem – saulainiešiem, kuri tagad var izmantot bibliotekāros pakalpojumus, laipnas un radošas bibliotekāres apkalpoti.

Viena no čāklākajām lasītājām Zaiga Drengere teicās ļoti apmierināta ar jauno iespēju. Lasīšanai viņa varot atvēlēt laiku tikai ziemā, jo vasarā kopjams dārzinā. Zaija jau agrak izmantojis iespēju reizi mēnesī saņemt grāmatas sociālajā centrā Saulainē. Z. Drengere «Bauskas Dzīvei» stāsta: «Mūsu bibliotekārē Anita ļoti cēnšas ieklausīties mūsu vēlmēs un interesēs, savu darbu viņa dara ar aizrautību. Senioriem izejās maz, tāpēc satikšanās pie grāmatas un iespēja valgu valgu redzēties ir svarīga mūsu dažkārt vienmūļajā ikdienu. Tad varam pārrunāt jaunuus un svarīgāko. Lai gan pašlaik šis prieks ir ierobežots, jo katrs ierodamies citā laikā, ticus, ka pavašaris un vasara mums visiem nesīs labas pārmaiņas.» ◆

Jāatrod divu bibliotēku vadītāji

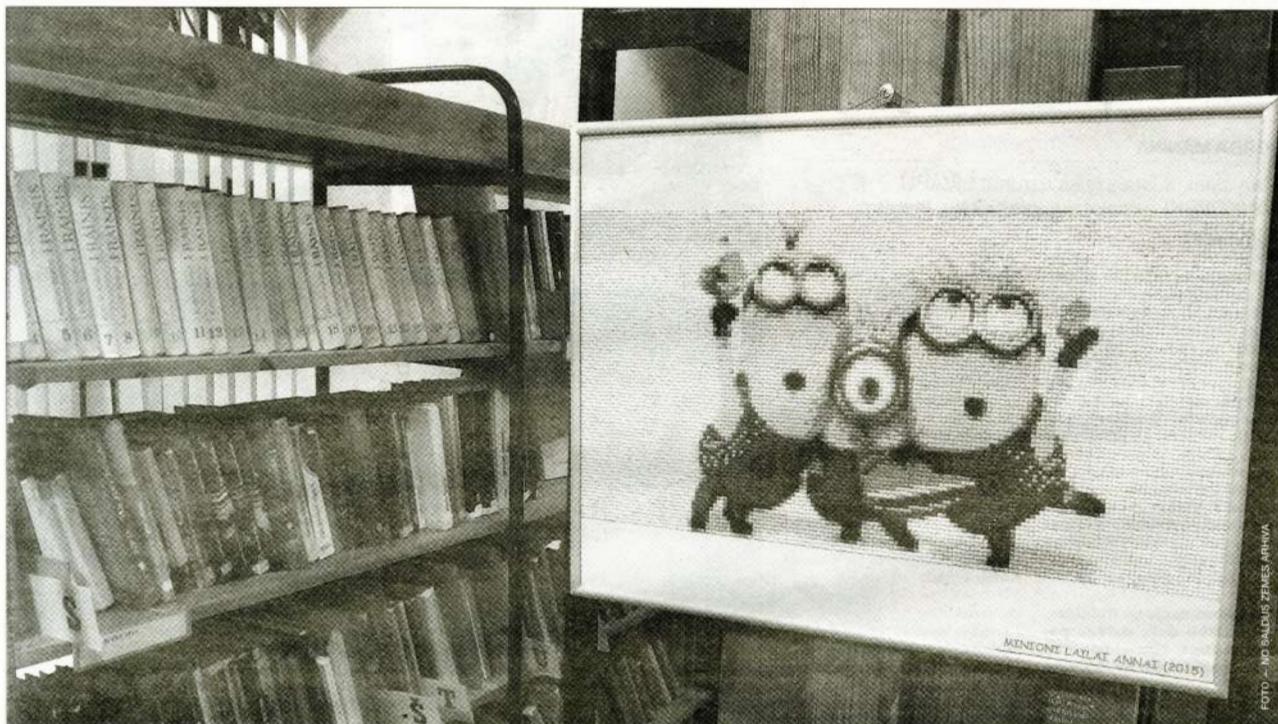

FOTO: NO SALDUS ZEMES ĀRHIVA

IZŠUVUMU IZSTĀDE Lutriņu pagasta bibliotēkā. Tās vadītāja Līgita Popsujēviča gandrīz 50 darba gados noorganizējusi ļoti daudz pārsteidzošu profesionālu un amatieru izstādes.

IEVA VILMANE

Saldus novada pašvaldībā ir divas vakances — jāatrod bibliotekās vadītājs Lutriņos un Saldus pagastā.

Abas vakances radās, jo iepriekšējās vadītājas Līgita Popsujēviča Lutriņos un Ilze Lāma Druvā aizgājušas pēnītā atpūtā. Darba sludinājumi pasvaldības mājaslapā liecina, ka vietā jāatrod augsti kvalificēti un pieredzējuši speciālisti.

Vakar Lutriņu pagasta pārvaldes vadītāja Ineta Ezermale organizēja divas darba intervi-

jas. Ar viņu sazinājos, lai noskaidrotu interesu par vakanci un kas tai pieteicās, jo prasības bija augstas (augstākā izglītība kultūras vai bibliotekās jomā, vismaz trīju gadu pieredze bibliotekās darbā, prasme strādāt ar bibliotēku informācijas sistēmu *Alise*, u.tml.).

I. Ezermale atklāj, ka pieteicās 10 kandidātu, interesentu bija arī no blakus pašvaldībām.

Diemžēl prasībām atbilda tikai divi cilvēki. "Esmu prieциga, ka varu vispār izvēlēties. Pārējiem kandidātiem nebija vismaz trīju gadu pieredzes bibliotekās darbā. Tāda prasība izvirzita vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, aprili Lutriņu pagasta bibliotēkā ir akreditācija, tāpēc tās jaunajam vadītājam jāvar uzreiz strādāt. Kovida dēļ darbi pagasta pārvaldē nav apstājušies, un neviens nebūtu lalķamācīt jauno bibliotekās vadītāju. Pārvalde meklē patstāvīgu darbinieku, nevis kādu, kuram bibliotēka ir pietaura nākotnei. Otrkārt, mums jāatrod kāds, kurš var vadīt bibliotēku, sākot

ar budžeta sastādišanu, beidzot ar pasākumu organizēšanu un projektu rakstīšanu.

Zinu, ka bibliotēku jomā daudzi palikuši bez darba, tāpēc cerēju, ka viņus ieinteresēs mūsu piedāvājums. Uz pārrunām uzaicinājam divus Saldus novada ledzīvotājus. Ceru, ka trešdien zināsim, kas ir jaunais vadītājs," skaidro I. Ezermale.

Prasīgums pret kandidātiem ir pamatots, jo pensijā aizgājusi L. Popsujēviča strādāja daudzpusīgi un augstā limeni. Lidzīgi nosacījumi arī tiem kandidātiem, kas vēlas strādāt Saldus pagasta bibliotēkā. Tās vadītā-

ja Ilze Lāma pēc 20 gadu darba nolemusi iet pensijā. Viņa skaidro: sludinājumā ietvertas visas prasmes, kas bibliotekāram nepieciešamas ikdienā, ieskaidot klientu apkalpošanu, teicamas datorprasmes, valsts valodas zināšanas augstākajā limenī, prasme lemt patstāvīgi u.c.

Viņa pensijā aizgāja jau 2015. gadā, taču atgriezās, lai uz laiku atvietotu divas citas bibliotekās vadītājas. Nu vakance briva jau trešo reizi. Viņasprāt, cilvēkam bez pieredzes bibliotekārā darbā visgrūtāk būtu apgūt *Alisi* un pieņemt klientu dažādību. ■

Mežvidu pagasta bibliotēkai — 70

Dzejas dienu literārs pasākums 2018. gadā, kurā piedalījās Valentina Novika un Lidija Slišāne.

Ievērojot pandēmijas laika ierobežojumus, pavism klu- si, bez apmeklētāju, draugu un domubiedru pulciņa, negaidot un neaicinot ciemi- nus, Mežvidu pagasta bibliotēka atzīme savu jubilejas datumu, ļaujoties tikai at- miņām...

Arhīvs savulaik nesniedza oficiālu bibliotēkas dibināšanas gadu, tas tick uzskaņis pēc pirmā ieraksta inventāra grāmatā: 1951. gada 1. februāris. Pirmās bibliotēkas grāmatu plauks atrada mājvietu kolhoza kantora telpās, pēc tam telpas tika mainītas vairākas reizes, līdz 1974. gada jaunuzceltajā klubakantora ēkās otrajā stāvā tā darbojas līdz šodienai. Darbu uzsāka pirmā vadītāja Genovefa Urtāne. Pēc dažiem gadiem mainījas vadītāji – Z. Kirse, Veneranda Lazare, Valentina Bilāne. Sakritības dēļ bibliotēkas vadītājas vecajā darba grāmatīnā seko ieraksts: "1971. gada 1. februārī ar rīkojumu Nr. 38 pieņemta darbā par Mežvidu bibliotēkas vadītāju," kas ieldzis līdz pat šodienai.

Kas ir mainījies pa šiem gadiem? Stāsta Mežvidu pagasta bibliotēkas vadītāja Veronika Šķestere: – Darba ciklu varētu sadalīt pa desmitgadēm: no nemītīgas partijas politikas un agitācijas murga, kas valdīja pagājušā gadsimta 70-80 gados, kam sekoja diezgan nabadzīgie devīpdesmitie gadi ar nekvali- tativi iespiestām grāmatām un periodiku, līdz šodienai – dato- rizācijas ērai, kas diktē savus noteikumus un izpildi, bet tomēr līdztekus darbu padara

Mežvidu bibliotēkas telpas.

Diska "Vasals Vinnij Puk!" klausīšanās ar PII "Saulīte" bērniem 2018. gadā.

interesantu un saturīgu. Biblio- tēka ir kļuvusi par vietējās sabiedrības informācijas piejas, zināšanu, pilsoniskās līdzdalības, kultūras apmaiņas un dokumentārā mantojuma centru, veicinot ģimenisku sabiedrību.

Bibliotēkas aktivitātes un izglītojoša darbība e-vidē ir

ikdiena. Mainījies arī lasītājs. Ja kādreiz lasītāja mugursomā ietilpa ne tikai daiļliteratūras romāni, bet arī nozaru literatūra, ieskaitot visas vēstures grāmatas, tad šodien iecienīta ir prese. Tas tiek īemts vērā, komplektējot bibliotēkas krājumu. Arī, iepērkot jaunākās grāmatas, jau domās tās tiek adresētas konkrētam lasītājam. Pat katra maza pagasta bibliotēka šodien apkalpo e-lasītāju. Tā ir liela laime, ka visus gadus ir sanācis strādāt kopā ar atsaucīgiem, draudzīgiem koleģiem un vadītājiem. Iesākot darba gaitas, vissiltākās atmiņas ir saglabājušās par bijušo Ludzas bibliotēkas direktori Lilitu Korneli, Lidiju Bindemanī, Vandu Silinieci, kura ar padomu sniedza praktisku palīdzību pirmajos darba gados. Gan Ludzas bibliotēkas kolektīvs, gan Kārsavas bibliotēkas meitenes vienmēr sagaida ar smaidu un atsaucību. □

Valentinas Mortukānes dzejas grāmatas "Kad gribu ieķlausīties dvēselē es savā" atvēršanas svētki 2019. gadā.

Paldies par ilgiem darba gadiem

Gundars Rufus RESNAIS

1. februāris ir nozīmīgs datums Kārsavas novada Mežvidu pagasta bibliotēkai – pirms 70 gadiem savu darbu uzsāka Mežvidu bibliotēka. Tomēr 1. februāris Mežvidu bibliotēkai ir zīmīgs arī vēl kāda apstākļa dēļ – pirms 50 gadiem tieši šajā datumā Mežvidu bibliotēkā sāka strādāt tās vaditāja Veronika Šķestere, kura šo darbu turpina vēl šodien.

(Turpinājums 3. lpp.)

Paldies par ilgiem darba gadiem

(Sākums 1. lpp.)

Pati Veronika plašu publicitāti pārlieku nemil, tāpēc arī nevēlējās sniegt avizei interviju par saviem darba gadiem un izteica uzskatu, ka labāk būtu iztikt vispār bez publikācijas, kurā viņa un viņas darbs būtu pieminēti. Taču Veronikas priekšniecība – Ludzas Centrālās bibliotēkas vaditāja Inta Kušnerei un metodikē Elīta Zirne – gan piturejās pie pretējiem uzskatiem un stingri pastāvēja uz to, ka vismaz pāris vārdos jāpiemin Veronikas priekšzīmīgais darbs pusgadsimta garumā. Arī no Mežvidu pagasta iedzīvotājiem, bibliotekas apmeklētājiem un lasītājiem esam saņēmuši lūgumus nepiemirst Veronikas ieguldījumu pagasta kultūrainas veidošanā.

Kā stāsta mežvidieši, allaž ar interesi tiek gaidīts kāds jauns un saistošs pasākums bibliotēkā. Vēl tagad lasītāji ar patiesu prieku atceras dažādu profila izstādes, kas bija skatāmas bibliotēkā. Te izstādītas gan fotogrāfijas, gan gleznas, gan arī daliņas. Sevišķu paldies lasītāji Veronikai sakā par organizētajām Dzejās dienām, kas ne tikai iepazīstināja ar poēziju, bet arī atklāja dažus vietējos dzejniekus, kuri bez Veronikas iejaukšanās tā arī būtu savu talantu sveci turējuši zem pūra.

Tiešām žēl, ka Covid-19 iejaukšanās dēļ nācās atlīkt pēdējo Veronikas ideju – lasītāju ekskursiju pie literātu darba, dzīves un piemiņas vietām. Taču ir cerība, ka to vēl izdosies istenot, varbūt vienīgi nedaudz mazākā mērogā.

Kopumā Mežvidu bibliotekas apmeklētāji Veroniku raksturo kā ļoti enerģisku, zinošu un iejūtīgu sava amata meistari, kura ne tikai ļoti labi prot atrast

un ieteikt katram lasītājam saistoško lasāmvielu, bet arī pati paspēj visas jaunās grāmatas izlasīt un tās ar lasītājiem apspriest.

Pēc mežvidiešu domāni Veronika par savu devumu pelnījusi lielu lielu paldies, ko arī labprāt viņai ar avizes starpniecību nododam.

Krieti daudz stāstāmā par Veronikas teicamo darbu bija arī I. Kušnerei un E. Zirnei. Kā viņas pastāstīja, Veronika savā darbā ir augstas raudzes profesionālis, kura savas zināšanas ne tikai grib un prot likt lietā, bet arī regulāri tās papildina. Turklat viņa darbojas arī kā literāte. Ilgus gadus daudz laika un darba Veronika ir veltīja pagasta avizei. Pašlaik viņas publikācijas lasāmas izdevumā "Katoļu dzīve."

Kopumā Veronikai izdevies izveidot vienu no labākajām un spēcīgākajām bibliotekām visā bijušajā Ludzas rajonā. Taču Veronika neaprobejojas tikai ar savu amatu pienākumu pildīšanu vien. Pēc E. Zirnes stāstītā, viņa ir aizrautīga un kvalitatīva novadpētniece, tieši šai nodarbei veltījusi daudz sava laika. Par to, ka šī pētišana veikta tiešām kvalitatīvi, liecina kaut tas, ka 2014. gada izsludinātajā konkursā "Mans novads Eiropas kartē", Veronika ieguva pirmo vietu novadā. Ľoti labi Veronikas lomu pagasta dzīvē raksturo arī tas, ka gados jaunie mežvi-

dieši uzaicināja viņu savā eruditu komandā, kas devās uz kārtējo eruditu konkursu Kārsavā.

Bez visa iepriekš minētā Veronikai vēl atrodas laiks, lai parūpētos arī par baznīcas apkārtnes sakopšanu.

Isāk sakot, kā sarunā sacīja Elita un Inta: – Veronika ir ļoti radošs un daudzpusīgs cilvēks, kurš ir pratis visu šo gadu garumā saglabāt iniciatīvas un radošuma dzirksteli un neizdegt darbā, bet katru dienu uzsākt ar nepacietīgām jaunām gaidām, kas patiesām nav viegli. Sevišķi tas sakāma par lauku bibliotekām, kur bibliotekārs nevis strādā kolektīvā, bet ir viens pats. Tomēr Veronika ir pratusi sev radīt domubiedru kolektīvu no lasītāju vidus. Viņa tiešām var kalpot par paraugu jaunajiem bibliotekāriem gan darba kvalitātes, gan pašizliedzības ziņā. Paldies viņai par to! □

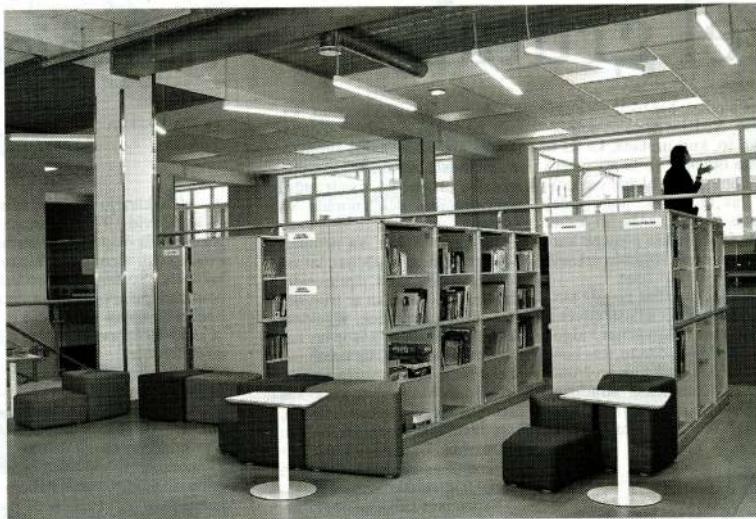
Veronika pēc uz bibliotēku vedošo kāpu atjaunošanas 2016. gadā.

Ieiet skolā gar grāmatplauktiem

Cēsu 2.pamatskola izlojusi sapni par atvērto bibliotēku, kuru lidz ar pēdējiem valdības lēmumiem ārkārtējās situācijas kontekstā privilēģija pirmajiem izlūkot būs 1. un 2.klašu skolēniem.

LĪGA SALNITE

Jau vasarā stāstījām par 2.pamatskolā iecerētajām pārmaiņām, pārceļot grāmatu krājumus no izolētās bibliotēkas telpas uz ēkas vestību. Pirms pāris nedēļām kļuva plašā zināms, ka projekts materializējies, vien skolā nav audzēknū, kas pārmainas novērtētu. Tagad beidzot skaidras, kas savas skolas iekšējo metamorfozi pirms redzēs un novērtēs paši jaunāki skolēni, pirms un otro klašu audzēkpri, kuriem no nākamās nedēļas jauns mācību iestādi apmek-

■BŪS PA ROKAI. Skolēni bibliotēkas iespējas droši vien izmantos vairāk. Atsākoties klāties mācībām, bērni katru starpbrīdi redzēs grāmatu vilinājumu.

Foto: NO ALBUMA

lēt klātienē. Bērnus sagaidīs ne vien atkalredzēšanās pārdzīvojums, bet arī pārsteigums, iesejot pa skolas durvīm.

Jaunā atpūtas un mācību vieta skolēniem jeb tā saucamā atvērtā

bibliotēka ir rezultāts vēlmei nodrošināt to, lai audzēkņiem grāmatas būtu pieejamas "pa ceļam" - atpūtos starpbrīžos, pēc stundām gaidot vecākus vai vienkārši ejot garām. Skolas un pašvaldības

publiskotajos fotomateriālos maināms dzīvespriečīgi košs sīs lietderīgās atpūtas zonas tēls - krāsas kontrastējošas un lasīšanas vai mācīšanās stūriši gana vilinoši.

Cēsu 2.pamatskolas direktore Ija

Brammane "Druvai" apliecināja, ka arī šajā zonā, kas atrodas tuvu iestādes izejai, spēkā būs tie paši epidemioloģiskās drošības nosacījumi, kā visā mācību un starpbrīžu laikā, taču arī nekādas prasības papildināt grāmatu izņemšanai un nodošanai sādā jaunā izkārtojumā skolēniem netiks izvirzītas.

Vēl janvārī, šaurā lokā atlājot skolas jauninājumu, iestādes vadītāja pauðusi pārliecību, ka ir izdevies radīt atmosfēru un vidi, kādā skolēni vēloties atrasties gan mācoties, gan lasot nupat panemtu grāmatu, gan arī aptūšoties. Projekta dizainera Santa Upmale savukārt šo interjera risinājumu uzsvērusi kā mūsdienīgu skolas priekšelpas labiekārtosanās piemēru. Pēc vijas teiktā, interjera priekšmeti un materiālu izvēle galvenie nosacījumi bijusi kvalitāte, ilgmūžība, kā arī saderība ar jau skolas iekšelpu un ārtelpu interjeru.

Lidztekus bibliotēkas tēla un vietas mainai iestāde veikta arī vietas labiekārtosanā: kosmētiskais remonts, nomainīti griesti un sakārtots apgaismojums. Skolēnu ērtībām atvērtās bibliotēkas zonai iegādāti arī seši datori un jaunas mēbeles: plaukti, divvāni, sēdvietas un individuālās darba vietas. □

Avots: Druva

Datums: 04-02-2021

Bīriņu bibliotēkas konkursiem liela piekrišana

Pagājušais gads Bīriņu bibliotēkā izvērtās izzinošs un azartisks. Jau pavasarī vairs nevarēja rīkot klāties pasākumus, tādēļ to vietā sāka organizēt konkursus virtuālajā vidē. Pirmajā no tiem bibliotēkas Facebook lapā bija jāatmin dažādi citāti. –Atsaucība bija negaidīti iela! Cilvēki zvanīja, rakstīja WhatsApp, e-pastā, izsiniņās, uzrunāja uz ielas un interesējās, vai atbildējusi pareizi, – atceras bibliotēkas vadītāja Līga Jelniece. Viņa par iespēju popularizēt bibliotēkas krājumus šādā veidā ir priecīga un uzskata, ka tas ir izdevies. Meklējot citātus, no plaukiem pie lasītājiem nonākušas pat tādas grāmatas, kurās vissmaz vijas laikā neviens nebija nēmis. Visgrūtāk uzmeklējamais izrādījās citāts no E. M. Remarka grāmatas *Trīs drungi*, jo to nevarēja atrast internetā. Tas uzdevumu gatavotājai bija palicis atmiņā vēl no skolas laikiem. Arī viņai pašai bija krietiņi jāpārķirstu grāmata, lai to atrastu.

Nākamajos konkursos grāmatas bija jāpāzīst gan pēc kolāzas, gan pēc daļēja vāka attēla. Interesse tieši par uzdevumos

iekļautajām grāmatām bija tā liela, ka tās tika rezervētas un dažbrīd pēc tām pat veidojās rinda. Pirmā konkursu pieredze bija vērtīga arī rikotājiem. Ja pirmajos atbildes bija jāraksta publiski komentāros (visi to nevēlējās), tad rudeni konkursā par Latviju Zini vai mini to jau varēja darīt nosītoto ziņu. Tad arī sasniedzis rekordiels daliņieku skaits – 47.

Pirmajā konkursā uzvarēja skolēns, bet pamatā tomēr piedalās dažāda gadagājuma dāmas. Dažas literārajās sacensībās iesaistījās no mazbērnu profiliem, bet citas daliņu konkursā dēļ bija pat ar mieru reģistrācijas sociālajos tīklos. Savstarpejti sacenšušies arī vairāki vienas ģimenes pārstāvji, atbildes meklējot individuāli. Bibliotēkas vadītājai gan atklāts, ka reizēm mammais tomēr par mazākajiem atbilstu minētājiem apžēlojušās un pateikušas atbildes prieķā.

Loti pozitīvas atsauksmes saņemtas par decembra konkursu *Dzejolis sniegputeni*. Dalībnieki, meklējot konkursā iekļautos dzejolus, pie reizes izlasīja arī vairākus citus. Uz apkārt notiekošā fona tas lasītā-

jiem šķita kaut kas skaitks un pozitīvs. Kur rodas idejas? – Ko tik cilvēks neizdomā, zinot, ka nevarēs strādāt kā ikdienu, – atbildēre.

L. Jelniece spriež, ka aizvadītajā gadā ikviens apguvis ko tādu, par ko iepriekš pat nebijās iedomājies. Katrs varēja atrast kādu nišu, kur sevi izpaust, tostarp sākt piedalīties konkursos un darboties internētā. Viņa smej, ka reizēm kāds lasītājs piezīvā sāku: – Es tev sekōju un redzēju, ka tev ir jaunais grāmatas! Bibliotēkā ir arī grāmatu klubīš, kura dalībnieki parasti tiekas reizi mēnesi. Iestādes vadītāja atzīst, ka ir pēc viņiem noilgojusies un ikmēnēša sarunu pietrūkst. Kā vienu no darba mazā lauku bibliotēkā plusiem viņa min to, ka pazīst katru lasītāju. Tāpat nav arī problēmu aiznest grāmatas uz mājām: – Ja cilvēki nevar atrast uz bibliotēku, tā iet pie viņiem! Par saviem lasītājiem jārūpējas! Sogad viņiem paredzēti seši konkursi, par kuriem tiks pazīpots laika gaitā. Pirmais no tiem – jau februārī!

Ieva OZOLA

Avots: Auseklis

Datums: 02-02-2021

Atklāj bibliotēkā lasītākās grāmatas

Rebeka Miksone

No sirdi plosiošiem romāniem līdz biogrāfijām, no latviešu autoru origināldarbiem līdz tulkotajai ārzemju literatūrai, no literatūras bērniem līdz grāmatām pieaugušajiem – tik dažāds ir aizvadītajā gadā Ventspils bibliotēkā lasītāko grāmatu tops.

Neilgi pēc gadumijas Ventspils bibliotēka atskatījās uz 2020. gadu, lai uzzinātu, ko ventspilnieki pērn visvairāk lasījuši. Apkopojoj zījas par visās sešās Ventspils bibliotēkas struktūrvienībās lasītākajām grāmatām, secināts, ka topa augšgalā ierindojas Annas Lēnas grāmata

bērniem *Krāsu mošķis*. Tās aprakstā minēts, ka šī grāmata palīdz bērniem iemācīties atpazīt, nosaukt vārdā un saprast savas emocijas. Krāsu mošķītis iepazītās jūtu izpausmes aicina saistīt ar krāsām.

Uzreiz pēc tam topā ierindojas Ulfa Starka un Lindas Bundestamas ilustrētā dzejas grāmata *Zvēri, kurus neviens nav redzējis, tikai mēs*. Tā paredzēta pirmskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem. Dzejoļi stāsta par 27 bütņu sugām, kuras, izņemot autorus, neviens nav redzējis. Tās mēdz būt laimīgas, ziņkārīgas, apjukušas un vientuļas, cenšoties saprast dzīvi, dažādās jūtas un emocijas, ko cilvēki piedzīvo.

► 3. lpp.

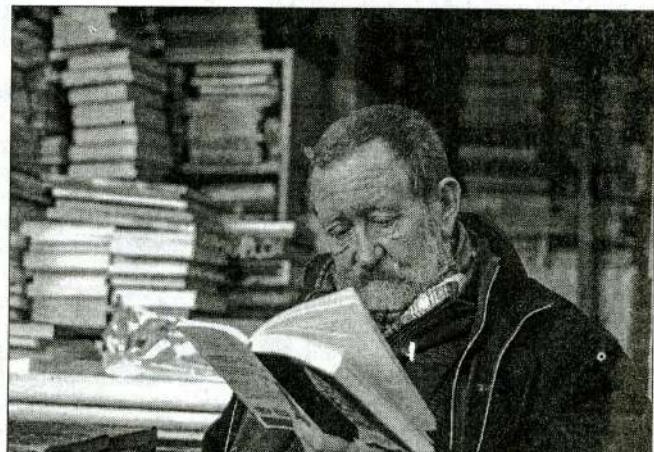

Foto: piotrshutterstock.com

Lasītāko grāmatu apskats liecina, ka ventspilnieku gaume attiecībā uz literatūru ir ļoti dažāda.

Atklāj bibliotēkā lasītākās grāmatas

► 1. lpp.

Autors Šīs sajūtas iztēlojies un aprakstījis ar sirsniņu humoru un asprātīgām vārdū spēlēm, savukārt Bundestama katru tēlu iemūžinājusi si košās ilustrācijās.

Godpilno 3. vietu lasītāko grāmatu topā ieguvis populārās zviedru rakstnieces Kamillas Lekbergas detektīvromāns *Ragana*. Vienlaikus tā ir visvairāk lasītā ārzemju daiļliteratūras grāmata 2020. gadā Ventspils bibliotēkā. Četrus gadus vecās Linneas pazušana no fermas Fjelbakā uzjunda traģiskas atmiņas. Kā izrādās, arī pirms trīsdesmit gadiem saimniecībā pazudusi maza

meitene, kas vēlāk noslepkavota, šādus notikumus grāmatā risina Lekberga.

Pēcāk seko pašmāju rakstnieces Daces Rukšānes romāns *Krieva āda*, kas ir ceturtā lasītākā grāmata kopvērtējumā un visiecienītākā no latviešu daiļliteratūras klāsta. Romāns vēsta par dzīvi Hruščova laika Latvijā un divu sieviešu – mātes un meitas – likteņiem. Kādā intervijā autore teikusi, ka tēma, kas atspoguļota grāmatā, pašai ir svarīga vairāku iemeslu dēļ: «Viens tas, ka manai mammai tētis ir krievs. Un es pati jaunībā, 16 gados, samīlējos krievā, bet tā pilnīgi platoniski. Tas

bija Kaukāza nometnē, kāpjot kalnos. Un tad, kad es atbraucu atpakaļ uz Latviju, es to pateicu savai labākajai draudzenei, un viņa pārstāja ar mani draudzēties. Tā man bija liela trauma, jo es nesapratu, kā tā var šķirot. Manā ģimenē tā nebija pieņemts. Līdz ar to man bija svarīgi iziet cauri arī šīm lietām.»

Lasītāko grāmatu *Top 10* iekļuvusi arī bijušās ASV pirmās lēdijas Mišelas Obamas biogrāfiskā grāmata *Izaugt*, Lūsindas Railijas romāni *Taureņu istaba* un *Enģeļu koks*, Šarlotes Linkas *Cietsirdīgās spēles*, Ketrinas Kroftas psiholoģiskais trilleris *Divkāršais zaudējums* un

Aleksa Maiklīdesa spriedzes romāns *Klusējošā paciente*.

Bērnu bibliotēkā trīs pērn lasītāko grāmatu augšgalā ierindojas Ineses Zanderes grāmata *Bērns, kas neiekrita*, Kristīnas Olsones *Ērgļuklīnīkā noslēpums* un Viestura Kērus grāmata *Meža meitene Maija*.

Bibliotēkas pārstāvji apkopojuši arī periodikas Top 10 visās struktūrvienībās kopā. Avīžu konkurencē divās augstākajās vietās ierindojas *Ventas Balss latviešu un krievu valodā*. Pēc tam seko *MK-Jambeja*, *Diena u.c.* Savukārt lasītākie žurnāli ir attiecīgi *Ieva, Privātā Dzīve, Ievas Stāsti, Kas Jauns u.c.* ■